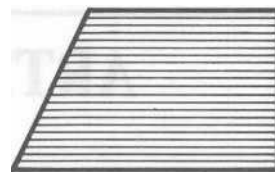

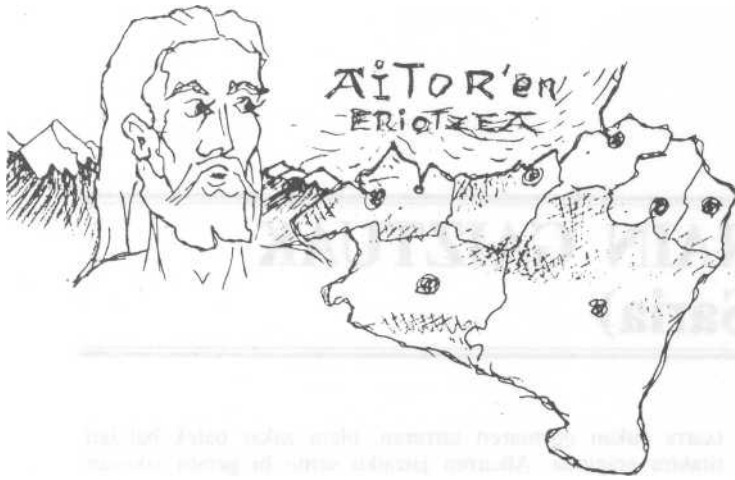
AITOR'EN ERIOTZEA

(Balada)

(1.º SARIA)

1. Udagoiena da.
Euskal basoetako pagoak, ipar-aize otzak jota, billuzik dagoz.
Pirine mendietako gaillur arroak edur zuriz jantzi dira.
Altor, euskaldunen Aita Zarra,
"Otsoko" txakurra lagun dauala,
mendiko txabola aurrean begira dago urru-nera...
Bere mutil leialari deitu, eta diñotso:
"Mutil azkarra,
artu gure Otsoko txakur bizkorra,
eta zoaz Euskalerriko lau aldetara,
nire zazpi semeai mezu au emotera:
"Aitor'en semeok" —esaiezu
"Pirine mendietako gaillurak edurrak zuriz jantzi ditu,
eta zuen Aita Zarrari be buruko uleak jakoz zuritu.
Urteen ekatxak jota,
belaunak jakoz makaldu, begiak illundu, aurpegia zimeldu...
Zatoze zuen jaiotetxera
zuen Aita Zarrari lenbailen,
betiko bake-lekura joan baiño len,
azken agurra egitera."
* * *
2. Mutil mezulari ariñak, abarkak jantzi, makilla artu,
eta Otsoko txakur bizkorra lagun,
Euskalerriko lau aldeak, bere oin ariñez, laster neurtu ditu:
Zuberoa'ko mendi garaiak, artaldez beteak.
Be-Naparroa'ko baso eta lur emonkorrak.
Lapurdi'ko itxasalde eder, zoragarria.
Gipuzkoa'ko ibar estuak, iru ibaiez ureztatuak.
Bizkai'ko zelai orlegi eta burdin-lur gorriak.
Araba'ko lautada zabala, mendiz inguratua.
Goi-Naparroa'ko lurralde aberatsak, eguzkiz beteak.
* * *
3. Mendiko otso baltzak, ardi-aragi-usain atzetik
beko zelaietara jatsi baiño len,
an dagoz Aitor en zazpi semeak curen Aita Zarra pozik agurtzen.
Aitor, bizar zuriak, txabola aurrean zutunik,
makilla eskuan, bere zazpi semeai, etorri ala, biotz aundiz,
"Ongi etorri" samurrena egiten deutse.
Eta bakotxari banan-banan, buru gaiñean esku dardaratiak jarrita,
onela asten da profetarena egiten.
- "Ongi etorriak", Goi eta Be-Naparroa, neure seme bizkiak,
euskal etxeko seme nagusiak.
Zuen sorterrira begiratu, eta zer zarien ez aztu.
Zuok zarie, leen-leengo Euskalerrri,
eusko etxearen oiñarri, euskal nortasunaren iturri.
Baiña, kontuz, semeok!
Ebro aldeko ura ez da garbia.
Pirine mendietako iturri garbietan ase egizue egarria...
Ene, Naparroa,
Pirine mendietako arranoa. Zaindu egizu euskal gogoa.
* * *
- "Ongi etorria", zu Bizkai'ko semea. Burdin oletako langillea.
Gernika'ko Arexpean nasal lo zagoz.
Itxartu zaituz!
Begira, Urduña aldetik arma-gizonak datoz zure askatasuna lapurtzera...
Padura'ko arriak zure semeen odolaz, gorri gorri ikusten dodaz.
Bizkaia, gudari bizkor. Jo gogor! Bizkai'ko mugararte.
Malato arbolan zure azkora josita itzi arte.
* * *
- "Ongi etorria", Gipuzkoa, neure seme zintzoa, tolesbakoa.
Zuri zer esango deusut?..
Atzerritarren sareetan atzipetuta ikusten zaitut,
Sare fiñak... Ikusi-eziñak...
Eta zuk begiak zabalik euki arren
ez dozu arrotzen azpikeriarik ikusten.
Ez, seme, ez!. Esnatu zaituz!
Naparrak ez dozuz etsaiak. Naparrak dira gure euskal anaiak.
* * *
- "Ongi etorri", zu Lapurdi, mutil gazte zoragarri.
Begi eder, barre gozo. Nor zu bezain ikusgarri?..
Zure edertasun orrek zaitu moteldu, eta galdu.
Zugana ipar-aldeetik datozen aberats udalariak,
ez dozuz zure egiazko maitaleak.
Zure gaztetasuna eta edertasuna gura dabe gozatu,
eta zure euskal nortasuna lapurtu.
Lapurdi, izan zaituz beti euskaldun,
eta ez arrotz aberatsen gozagarri eta jolaskizun.

"Ongi etorria", zu ere Araba, zure lurra bezain biotz-zabala.

Kanpoko etsaiak ikasi dozu gogor egiten, baiña zure barruko jauntxoan ankapean zaitut zapal-duta ikusten.

Ebro aldera jarri zara begira, salbamen eske.
Baiña zeren truke?.

Zure sasi-askatzaille arrotz orrek
Katez zaitu lotuko, eta gero esklabo salduko.

* * *

"Ongi etorria", Zuberoa, euskal dantzari mutikoa.

Txikia zara. Nire seme txikiena,
Baita maitagarriena.

Zu zara Ori mendiko txori abeslaria.
Ez kanta, mesedez, gure aberriaren gau baltza,
eta gutxiago eriotza.

Kanta gure aberriaren egun sentia.
Kanta beti, aertu barik, gure Euskalerrri bizia.

* * *

4. Aitor'ek bere zazpi semeai,
"Ongi etorria" egin ondoren,
lurrean iesarteko a^gindu eutsen.
"Semeok", —esan eutsen—
"urruneko bidez nekatuta zarie egongo.
Zuen Aita Zarra be urtearen-urtez indar barik dago.
Emen zugaizpean etzun
eta atsedean apur bat artu daigun."
"Mutil!"
—agindu eutsan mezulariari—
"Ekazuz gaztai zarra eta ogi erre-barria
baita azken bazkari onetarako
ainbeste urtetan gordeta neukan napar-ardao bizgarria...
Eta euskal sendi osoak, anaitasun ederrean,
Aitor, Aita Zarraren begipean,
jan eta edan eben,
eta aretxaren kerizpean artu eben atsedean.

* * *

5. Azkenean Aitor, geldiro-geldiro, zutundun zan
—Pirine mendietako Jaun Aundia zala emoten eban
eta garrirainoko bizar ziilarrezko zuria bere esku ezkeraz
legunkiro gozarazten eban bitartean
eskuma zerurantz jasota
bere zazpi semeai aolkuak emoten onela asi zan:

"Ene semeok:

Iturriak lasterka ibaira doaz, eta ibaiak itxasora
Nire bizitza be laster bake-itxasora doa, betiko lotara.

Zuen Aita Zarraren aolkuak entzun, bada, erne,

eta zuon biotz barru-barruan gero arduraz gorde.
Aitor'en semeok!

Atzerritarrek ez dagiela inoz be esan,
Aitor'en seme batek berak emondako berbea jan egin dauala,

Emondako berbea sakratua da. Bete egizue.

Gure lurrak ez dira aberatsak,
baiña ekinaren ekinaz ama-lur esku-zabalak
bizitzeko bear dozuen guztia ugari emongo deusue.

Gogoz lan egizue, eta aske biziko zarie.

Lurraren gainean ez da gizon bat bestea baiño geiago.

Danok bardiñak zarie. Zuen gainean inolako jauntxorik ez onartu.

Esklavo bizi baiño, gurago il.

Ez urten zuen aberritik inoren lurrak lapurtzera.
Baiña ez itxi arrotzai zuen lurrak arrapatzen.

*Aberriaren askatasuna
gauza guztien gainetik maite egizue.*

Laiñoetatik gure ardientzat bedarrak azteko euria eta eguzkia, utsaren truke, emoten dauan Goiko Jauna,

gurtu egizue.

Goian bizi dan Arekin beti zorretan bizi gara.

Goiko Jaunari egunero "milla esker" esatea ez aztu.

* * *

6. Onetan eguneko argiaren jabe dan Eguzki Jaun Aundia Pirine mendi ostean geldi-geldi ezkutatu zan,
eta Ilargi betea oskarbian bare-bare,
egin zan gaueko jabe.

Aitor, euskaldunen Aita Zarra,
euskal lur gainean, astiro-astiro, etzun zan
eta Ilargi beteari begira-begira,
bere ezpainen azken otoitz beroa zerurantz jaso eban:

"Ilargi Amandrea,
Ildakoen argia.

Zuk argitzen dozu illen aberria.

Entzun nire azken eskaria:
Zaindu egizu goi-aulki orretatik euskalsendia.

Madarikatua izan bedi anaien zatitzaillea,
eta bedi bedeinkatua anaien bake-egillea.

Eta zuk, gaueko Erregin
artu nire azken arnasa zurekin."

Eta begi nekatuak lur onetako argitara itzirik,
Aitor'en gogoa laiñoan gaineko zelai zabaletara igon zan.

GOIKOETXEA'tar IÑAKI